

სამსხი

ფასი: წლიურად 8 მ., ნახევარი წლით 5 მ., თვიურად 4 აბ. ცალკე ნუმერი ერთი შაურ. ღირს. ღირსი: 7 მ. წლიური ხელის მომწერლებს გაზიარების ფასი შეუძლიათ ნაწილწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მ., და ნარჩენი კიდევ ნაწილწილად. განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრუქტურის პირველ გვერდზე პეტით ღირს 15 კაპ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კაცისის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრუქტურის პეტით ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან 15 კ. სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა თითოჯერ ნაშუადღევს 2 საათ. ღირს 3 მ. 2 საათს შემდეგ 4 მან.

№ 166 ყოველდღიური საკრედიტო და სალიტერატურო გაზეთი № 166

ტელეფონი № 76.

„სამშობლო დედის ძუძუნი, არ გაიცვლებს სხვაზედა, ორიც ტბილია ძმობილა, მიჩვენის ორსვე თვალზედა, რაგორც უფალი, სამშობლოც ერთია ქვეყანაზედა.“

ტელეფონი № 76.

დრამა დამწერებულა: ქვირივი ეკატერინა იოსების ასული, შვილები: ვასილი, გიორგი, მარია, პელაგია, ბარბალე და ნინო; რძალი ქვირივი ნინო ერასტის ასული, ძმა გენერალ-მაიორი კირილე პეტრეს ძე ქუთათელაძეები; დები: ანასტასია ანჯაფაროვისა, სუსანა ლორთქიფანიძისა და მატრონა პეტრე ქუთათელაძის ასული, სიძეები: არჩილ დავითის ძე ანჯაფარიძე და ბესარიონ თომას ძე ლორთქიფანიძე აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალებას კოლეჯის ასსესორის

კლიმენტი პასტრას ძე ქუთათელაძისა.

რომლის გამოსვენება საკუთარი ბინიდან და დაკრძალვა საფინჩის სასაფლაოზე დანიშნულია 3 სექტემბერს, დღით ხუთშაბათს, 3¹/₂ საათზე და გთხოვთ მომზადდეთ თქვენი თანხები მწუხარებასა შინა მყოფნი კირისუფალნი.

პანაშვიდი ყოველ დღე, საღამოს 6 საათზე.
ივანოვის ქუჩა, ნაგორნი უჩასტკის პირდაპირ. 2-1

ელექტრო „კალიშვი“ თეატრი
კვირიდან, 30 აგვისტოდან დიდი ფართო პროგრამა.
სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატებისა და მინისტრების კრება.
სამამულიშვილო ომის ისტორიული წლის თავი 19 აგვისტო 1915 წ.
II.
ნაჩვენები იქნება ამერიკული კოლოსალური სურათი:
მილიონების გიზნოზის გაულებს ქვეშ.
15 ათას მეტრის ზომის ლენტი.

ნის შუა. სავერნიშკის ჩრდილოეთით სკოპის რაიონში და ვილკომირიდან გამოსულ შარა გზით იოტინთან. ამ უკანასკნელ მიმართულებით გერმანელებს დიდძალ ჯარებისთვის მოეყარათ თავი, რის გამოც რუსებმა სასტიკი წინააღმდეგობის შემდეგ დუსიოტის ტბისკენ დაიხიეს. სკანისა და ვილიის შუა გერმანელები გარდამწყვეტ იერიშით წამოვიდნენ და პოდბროვს რკინის გზის სადგურისაკენ გამოქანდნენ. რუსის ჯარები, მიუხედავად გერმანელთა სასტიკი წინააღმდეგობისა, მაინც ახერხებდნენ მათს შეჩერებას ცეცხლითა თუ კონტრიერიშით. ორან-მოსტის ფრონტზე მძაფრი ბრძოლა გრძელდება სკიდელის რაიონში, სადაც გერმანელთა მშველი ჯარები მოუვიდათ. რუსებმა ტყვედ წამოიყვანეს 1 აფიცერი და 101 ჯარისკაცი ხუთი ტყვიისმფრქვეველითურთ. ამ რაიონის ჩრდილოეთით გერმანელთა მოქმედებით იერიშები, მაგრამ ადვილად იგერებდნენ. ტყვეების ჩვენებით გერმანელები უკანასკნელ ხანში ბრძოლით მოიქანცნენ თითო როტაზე ას კაცამ დის ეზოცებათ. რაკილა რუსის ჯარები ნემანზე და მის სამხრეთით მეტად წინ წაწეული არიან, ამიტომ გადაწყვეტილია ფრონტის გასასწორებლად უკან დაახვეწონ და ისე შეაჩერონ გერმანელთა შემოტევა. ამასთანავე რუსებს განსაკუთრებით 29 აგვ. უტევდნენ ქვემო ზელვიან-ქვე და სლონიმო-ბარანოვიჩის შარა-გზაზე, ზელვისა, რუჟანისა და კოსსავას სამხრეთ-აღმოსავლეთით. ქვემო ზელვიანზე რუსები გერმანელთა გააფთრებულ იერიშებს მთელ 29 აგვ. განმავლობაში ყოჩაღად იგერებდნენ. ზელვისთან რუსების ცეცხლმა მოსპო მათი ბატარეა, მაგრამ გერმანელებმა პირი მოიბრუნეს, ძლიერი ცეცხლი გააჩაღეს და მთელ დამის განმავლობაში მას თან ეფარებოდნენ და თან ისე მოქმედებდნენ იერიშები შარა გზის ორთავე მხარის გასწვრივ. ბარანოვიჩის შარაგზაზეც ძლიერი იერიშები მოაქვეთ. ზარბაზნებში მსხვილი კალიბრისა ცეცხლი მოიხმარეს. ამ რუსებმა ტყვედ წამოიყვანეს ოთხასი ავსტრიელი და პატრონები. ნაკლებ სიზოველეს იჩენდნენ რეჟანთან ბრძოლაში. ჰინის მიმართულებით მდგომარეობა უცვლელია. გერმანელები სკიდლობენ კოლვის რაიონში გაიჭრნენ სტრის ორთავე

ახლად დაარსებული საზოგადოების „სინათლის“ მიერ 9 სექტემბერს **გაიხსენება** **მ. აშთაიშვი** ქალთა ქართული სასწავლებელი (ორი მოსაზრადგამელი და პირველი პროგინანაზიური კლასი). მსურველთ პირობების გასაგებათ შეუძლიათ მიმართონ ჯერ-ჯერობით ქართული გიმნაზიის შენობაში ბ. ი. ოცხელს. იქვე მიიღება თხოვნებიც. 7-1

ქიმი ქალი **ქ. აშთაიში.** **ფენევის უნივერსიტეტის დოქტორა მედიცინისა**
დ. ა. კეტლერი-დადუნაშვილისა
ღებულობს შინაგან და ქალთა ავთომყოფობით სნეულებს დილის 9-12 საათ. ღ საღ. 5-6 ს. ქარვასლის ქუჩა, (კლასიკურ გიმნაზიის პირდაპირ) აღნაიას სახლები. თვ. 975

დაიბეჭდა **ა. ბარსევიანი** წიგნაკი **მაია-მათე შაჩალათ წოდებულნი.** იყიდება ყველა წიგნის მაღაზიაში.

გამოვიდა და იყიდება **მთავარი წიგნის მაღაზიაში ქართული წიგნი:** **„ჩვენი ძველი მწერლობა და ხალხური პოეზია“**, შედგენილი **ხ. რ. ბორბაძის** მიერ. ფასი 6 აბაზი.

ქალთა ოთხკლასიანი პროგინანაზია უფლებავ მოკრძაბული
მ. გ. კვიციანიძის (თფილისის ქუჩა, სახლი ფრ. წერეთლისა).
აგვისტოს, რომ მისდები **გამოსდები ყველა კლასში დაიწყება 18 აგვისტოდან**, სწავლა კი 1 სექტ. პროგინანაზიას აქვს აგრეთვე **საანბანო განყოფილება**, სადაც მიიღებენ სრულიად მოზრადგამელი ბავშვები.

ქალ-ვაჟთა მოსამზადებელ **სკოლას** საბავშვო ბაღით. სწავლის ფასი თვეში 10 მ. ბავშვების მიღება დაიწყება 20 აგვისტოდან. სკოლის კურსთევა მოხდება სამშაბათს, 1 ენკენისთვეს, ნაშუადღევს 5 საათზე. 6-5

ქალთა ოთხკლასიანი პროგინანაზია უფლებავ მოკრძაბული
მ. გ. კვიციანიძის (თფილისის ქუჩა, სახლი ფრ. წერეთლისა).
აგვისტოს, რომ მისდები **გამოსდები ყველა კლასში დაიწყება 18 აგვისტოდან**, სწავლა კი 1 სექტ. პროგინანაზიას აქვს აგრეთვე **საანბანო განყოფილება**, სადაც მიიღებენ სრულიად მოზრადგამელი ბავშვები.

დიდი იაფი ვაჭრობა
ფხვსასმელაგისა და საბალანსარიო სააქონლისა. როგორც ფასები 50%-დან 75%-დამ დაკლებულია. პატივისცემით დ. შ. ბახტაძე.

დოქტორი მედიცინისა, პრივატ-დოცენტი **გარლამ პავლეს ძე მოსაშვილი** 8 მაისიდან მიიღებს ავთომყოფებს დილის 8 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე და ნაშუადღევს 3 საათიდან საღამოს 8 საათამდე. გომშიტლის ქუჩა, მოსეუმილის სახლი, საზინის პირდაპირ № 6. თ.

ვაცხადებ ქუთაისის საზოგადოების საყურადღებოთ, რომ ამა 1915 წლის 20 აგვისტოდან, ვორონცოვის ქუჩაზე, ჩემი სავაჭროს პირდაპირ გაიხსნა

ექიმი **ი. ჩარბაძე** ქალაქ. საავთომყოფის ორდინატორი. განაახლა კანის, ვენერიულ და სიფილისიანი ავთომყოფების მიღება ახალ ბინაზე, დილით, 12-2 საათ. საღამო. 6-8 საათ. მისამართი: ლევაშოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახლი. (თ.)

დ. ყვირილაში სამოსწავლო მთავრობის ნებართვით, ყუბარაძის სახლში **გაიხსნა მოსამზადებელი სასწავლებელი, სადაც მოზრადგამიან ბავშვები ყველა დაბალ და საშუალო სასწავლებლისათვის: გიმნაზიის, რეალურის, კომერციული-თვისა და სს.** ფასი ოცი მანეთიდან წელიწადში. **სტუდენტი ვარლამ ფერაძე.** 14-7-963

რაიონში საბოლოო სროლა და პატარაპატარა შეჯახება. იაკობ-შტადტიდან რუსის ჯარები 29 აგვ. დილიდანვე იერიშზე გადავიდნენ. მდ. პიკსტერთან სასტიკი ბრძოლა მოხდა. დინსკის გზაზე 29 აგვ. გერმანელები სამი გზით წამოვიდნენ: მდ. რუსეისა და ნემ-

ო გ ი (პეტ. დებ. სააგენტოსაგან) **აღმოსავლეთის ასპარაჟი.** პეტროგრადი 30 აგვ. ოფიციალი. რიგისა და ფრიდრიხშტადტის

ექიმი **გ. ბ. ნასარიძე** შინაგანი, ნერვებისა და ბავშვების სნეულებით ავთომყოფებს იღებს დილის 8-2 საათამდე და საღამოთი 6-8 საათ. თბილისის ქუჩა, ქუთაისის უოფილი ქაქაქაის თავის დ. ა. ლორთქიფანიძის სახლი. თ.

ექიმი **გ. ბ. ნასარიძე** შინაგანი, ნერვებისა და ბავშვების სნეულებით ავთომყოფებს იღებს დილის 8-2 საათამდე და საღამოთი 6-8 საათ. თბილისის ქუჩა, ქუთაისის უოფილი ქაქაქაის თავის დ. ა. ლორთქიფანიძის სახლი. თ.

როს განკარგულებით უფლება მიეცათ იმ ქალებს, რომელთა შესაფერი საშუალო განათლება მიუღიათ, რომ ხარკვის, ტომსკის და კახანის უნივერსიტეტებში სტუდენტებად შევიდნენ საექიმო და სავიქლო ფაკულტეტებზე.

(რ. ვ.)

გუშათა გაზეთის „ლილის“ პედი.

მხოლოდ ორი ნუმერი გამოვიდა ამ გაზეთის. შესამის დაბეჭდვის დროს სტამბაში მივიდა პოლიცია და მთელი აწყობილი მასალა გაზეთისა სულ ერთიანად დაშალა. ამ გაზეთის გამოცემის უფლებაც ჩამოართვეს სტამბის პატრონს

(რ. ვ.)

მაგრამ ცარიელი სიხარულია და იმედების გამოთქმა თავისთავად ბევრს არას ნიშნავს. საქირია რაციონალურად მოხმარება იმ უფლებათა, რომელიც 1914 წ. ივ. კანონი გვანიჭებს, საქირია შექმნა ქართული სასწავლებლის ისეთი ტიპისა, რომელიც ჩინოვნიკებთან და მეოცნებეთ კი არ გამოზრდის ჩვენ ახალ თაობას, არამედ მისცემს მას ისეთ ცოდნას, რომელიც ცოდნაც პრაქტიკულად გამოსადევი იქნება და რომელიც ცოდნაც რეალურ სარგებლობას შესძლენის როგორც თვით მტოდნებს, ისე მთელს ერს.

თავის თავად ცხდია, რომ ჩვენ — როგორც კერძო პირი, აქ ვერ შევუდგებით ასეთი ტიპის სასწავლებლის დასურათებას.

ქართული სკოლის ტიპის ჩამოსაყალიბებლათ უნდა აზრადდეს და ამოძრავდეს მთელი ქართველობა, მთელი მისი მტოდნე, შესმენილი და შეგნებულ-სწავლული ნაწილი და რაც ადრე დაიწყებს საზოგადოება ამ საქმეს, ისა სჯობია.

ჩვენ არ შევუდგებით აგრეთვე თანამედროვე გიმნაზიათა ტიპის სასწავლებლის გაკრიტიკებასაც, ჩვენ ამ ეამად ვკამყოფილდებით იმითაც, რომ გიმნაზიური საგნები მშობლიურ ენაზე უნდა ვასწავლოთ ბავშვებს და მით ქართული მეცნიერებასა და ქართულ აზროვნებას ნიადაგი მოვუზადოთ...

სულ არარაობასა და ან ისეთ გადამავარებელ სკოლას, რომელიც შიაც დღეს ვსწავლობთ, ისევ ქართული გიმნაზია სჯობია. საქირია მხოლოდ ისე მოეწყოს მართვა-გამგეობა მომავალი ქართული გიმნაზიისა, ქალთათვის იქნება იგი გიმნაზია, თუ ვეთათვის, — რომ ზრავითარ ბიურაკრატიზმსა და ერთა კაცის ბატონობას აღდგინდეს არა ჰქონდეს.

ეს სასწავლებელი უნდა იყოს მშობელია წრისა და ფართო საზოგადოების ზედამხედველობის ქვეშ, მასწავლებელნი და აღმზრდელნი უნდა ინიშნებოდნენ საზოგადოების მიერ ნდობით აღჭურვილ წრისაგან, თუ კომიტეტისაგან და გამოცდები მოწაფეთა უნდა ხდებოდეს **შობელთა წრის წარმომადგენელთა თანადამსწრებით.** ეს წარმომადგენელნივე უნდა ესწრებოდნენ პედაგოგიურ რჩევასაც. ერთის სიტყვით, მთელი ცხოვრება სასწავლებლისა უნდა მიმდინარეობდეს ქართველი საზოგადოების თვალწინ, თორემ თუ სასწავლებელი იგი დავემორჩილეთ ამა თუ იმ გამგის ტინსა და გულისს-თქმის, მაშინ იქ გამეფდება ისეთივე უსამართლობა, ნათლიამობა და თვითნებობა, როგორც გამეფებულა არა ერთსა და ორ დღევანდელ სასწავლებელში და რომელი თვითნებობის მეოხებითაც მასწავლებელნიცა და მოწაფენიც დაზარულ-დაზონებულნი არიან.

ჩვენ სკოლა ამიტომ კი არ გვიწყინა, რომ აქ აღიზარდნენ მატყუარანი, მლიქვნელნი, და ნებისყოფის მოკლებულნი, არა, ჩვენ სკოლა გვინდა იმიტომ, რომ იქ აღიზარდნენ მომავალი მოქალაქენი — ამაღლებულნი სულითა და გულით, გაწვრთნილნი გონებით, გამოზრმეულნი ცოდნით, აღსავსე შრო-

მისმოყვარეობითა და უანგარო სიყვარულთ ხალხისა და ერისა-დმი...

— მიეცით ნიჭა გზა ფართო... ნუ დაზარავთ ნორჩ არსებას თქვენის პოლიციურის მოპრყაობით, ნუ შემოიღებთ **ჯანშუშურ სისტემას** მართვა გამგეობისას, ნუ დააყენებთ ისეთ მასწავლებელს, რომელიც ბავშვებს კირივითა სძულთ, დაიცევით ყველგან და ყველაფერში საზომლიანობა, მოსთხოვეთ მასწავლებელს **აღამიანობაც**, შთაუწერგეთ ბავშვს სიყვარული წიგნისადმი, ზრდობინეთ, რომ ის უნდა იყოს შემქმნელი უკეთესის მომავლისა, განუმტკივეთ მას ზნეობა-ხასიათი და დავარწმუნებთ, რომ ისეთი უფარვისი ტიპის სკოლაც კი-როგორიც დღევანდელი ბიურაკრატიული სკოლაა — თანაობით მოგცემთ ღირსეულ მოქალაქეთ!..

მაშ, გავსწიოთ, ბატონებო დოსტოლოვ თვითშეგნების გზაზე და ახალ ქართულ სკოლაში შევიტანოთ ახალი სხივი, ახალი წესი ბავშვთა აღზრდა **განვრთნისა!** რაში უნდა გამოიხატოს ეს „ახალი სხივი“, ან შეგვიძლია თუ არა ვკვებოთ ქართული სკოლა, — **ქართული** სამეცნიერო და სახელმძღვანელო წიგნებით ამაზე შემდეგ.

იქულვამითი სიტყვა.

გაზეთ „ქუთაისკია ვესტის“ გუშინდელ ნომერში დაბეჭდილია პატარა შენიშვნა ვილიც „ვიბორშჩიკისა“ სადგუბატო არჩევნების შეხახებ ქუთაისის გუბერნიისაში. ამ რიგვად საარჩევნო აგიტაცია უკვე დაიწყო და აგიტაცია დაიწყო იმ გაზეთში, რომელსაც არავითარი საერთო არაქვს რა, არც გუბერნიის ინტერესეთან, არც ქართველ ხალხთან, რომელიც სცხოვრობს ამ გუბერნიისაში. ამ დაუბატოებელ სტუმრებს ეხლავე სურთ წყლის ამღვრევა თეზების დასაქრათ, სადგუბატო კანდიტატებს ესახელებენ და შემდგომიათვისაც მათ დახასიათებას გვპირდებიან. უნდა განვაცხადოთ, რომ ჩვენ კანდიდატებს ჩვენ უკეთ ვიცნობთ და ბ. ბ. გერმანისა და მელიქ-ავაქოვის რეკომენდაცია ამ კანდიდატების პოლიტიკურ ფიზიონომიას თუ ვნებას არა, სარგებლობას არ მოუტანს. ამიტომ უკეთესი იქნება, თუ ეს გადასთივლი რედაქტორ-გამომცემელი მოსპობენ ისეთ საგანზე საუბარს, რომელიც მათთვის ვარდა საგანეთო მასალისა, არავითარი ქეშმარიტ ინტერეს არ წარმოადგენს. თუ არჩევნები შესდგა, ეს იქნება არჩევნები ქართველი ხალხის დეპუტატისა და ამ საკითხს ქართველი ხალხი ბ. გერმანისა და მელიქ-ავაქოვის დაუკონხავად მოუვლის.

ახალი ამბავი

ქუთაისი.

◆ მთმა იმპერატორებთ უმაღლესობამ მეფის მოადგილემ დიდმა მთავარმა ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძემ შემდეგი შინაარსის საპასუხო დეპეშა გამოუგზავნა ქუთაისის გუბერ-

ნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლს თავად დავით ოტისა ძე ნიუარადეს: ულრმეს მადლობას გწირავთ თქვენ ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურობას, თანავრძნობის გამოცხადებისთვის.

◆ ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლმა თ-დმა დავით ოტისა ძე ნიუარადემ შემდეგი შინაარსის დეპეშა გაუგზავნა მეფის მოადგილეს დიდ მთავარს ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძეს:

დიდის აღტაცებით ვგებთა ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურობა თქვენის იმპერატორობით უმაღლესობის ამიერ კავკასიაში მეფის მოადგილეთ დანიშნვას ქართველი თავად-აზნაურობა და მთელი მკვიდრნი კავკასიისა ღრმად დარწმუნებულნი არიან, რომ თქვენს მფარველობის ქვეშ აყვავდება და გაიფურჩქნება ეს მხარე.

◆ ამ დღეებში ჰოგნარის საზოგადოების სოფლის სამმართველოდან ვილაც ბოროტ გამძრახველებმა გაიტაცეს 2220 მანეთი. ეს ფული სოფლის მამასახლისის მიერ იყო მოგროვებული ისედაც გაძვალტყავებულ გლეხობისაგან, რომლებმაც უარმან მოუსავლობის გამო სესხათ აიღეს მთავრობისაგან გამოსაკვებ სიმიდის საყიდლოთ. ბოროტ-მოქმედნი მიიმაღლნენ. ამის შესახებ ადგილობრივი მამასახლისი დააპეტრირეს და პასუხის გებაში მისცეს.

◆ ივანოვის ქუჩის შესახვევში მქედლიძის სახლიდან დაწყებული შესახვევის გათავებამდის დიდი უსუფთაობაა. საქირია, ვისგანაც ჯერ არს, ყურადღების მიქცევა.

◆ საჩხერელიდან გვწერენ, რომ აქაური პირველ-დაწყებითი უმაღლესი სასწავლებლის-მე 4 კლასი დ. ქიათურაში ვალაიტანეს.

◆ სოფელ ჰალაში. (შორიპნის მაზრა). 26 აგვისტოს რევილვერით თავი მოუკლავს ახალგაზდა ქალს ნინო აბაშიძის ასულს, განსვენებული ქრისტიანის თეატრის სცენაზე ხშირად ლებულობდა მონაწილეობას. მიზეზი თვით მკვლელობისა გამოურკვეველია.

◆ სექტემბრის შუა რიცხვში ქალაქ ქუთაისში ა. კრინიცკის რედაქტორობით გამოვა ახალი გაზეთი „ჩვენი ერი“-ს მიმართულებით.

◆ სოფელ ბოზოთში (ოკრიბა) მცხოვრებ კონდრატი მხეიძემ ცხრა წლის ვადით უფასოთ დაუთმო საბალო ადგილი აგრანომ ანდრონიკა. შვილს. აგრანომი ანდრონიკა შვილი ამ ადგილებში გააშენებს ბაღს.

◆ ქუთაისის ქართულ გიმნაზიის მე-6 კლასის მოსწავლე ივანე კანდელი გვთხოვს გამოავცხადოთ, რომ მას დაქარგვა გიმნაზიიდან მიცემული მოწმობა რომელიც უნდა წარედგინა სამხედრო ბეგრის თავიდან ასაშორებლათ. მხოველთა შემოქლიათ გადასცენ ეს მოწმობა გავ. „სამშობლოს“ რედაქციაში ლაღო მაქავარაიანს.

◆ ბაგრატის ტაძრის ნანგრევები ამ ეამათ უკეთეს პირობებშია, რაც სიაშვიტებით უნდა აღენიშნოთ: ჩუქურთმებიანი ქვები ტაძრის შიგნითა მილაგებული, ტაძრის ნანგრევების ეზოს შემევენებს პატარა ბაღი.

ნანგრევებს უფლის და თვალყურადღებებს საგანგებოთ მიჩენილი მოსამსახურე.

ეროვნული უნივერსიტეტი

◆ კომპოზიტორი გ. მ. კორცუა ცხვრა შვილი ანტონისაში იმყოფება.

◆ როგორც საჩხერელიდან გვატყობინებენ, იქაურ ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურენი გულგრილოთ ასრულებენ მოვალეობას. ხშირად იკარგება რედაქციაში გასაგზავნი წერილები. საქირია ადგილობრივ ფოსტა-ტელეგრაფის უფროსმა ჯეროვანი ყურადღება მიაქციოს მოსამსახურეთა ასეთ გულგრილობას.

შეთვლომის შემსოგება.

ჩემს შენიშვნაში ბ. ეიფშიძის შრომის შესახებ), როგორც საზოგადოთ ვეკლ ჩემს ლინგვისტიურ ნაწერებში, მრავალი კორექტურული შეტომა შეიძება. ამით ვასწორებ უმადურეს შეტომაებს, რომელნიც სრულად ამასინ-ჭებენ ლინგვისტიურ მსჯელობას.

სწერა: მეტრულ „ლა“-ს არაფერი საერთო არა ვქვს, როგორც ფრანგულ „la“-ს, ისე რუსულ „ла“-სთან.

უნდა იყოს: მეტრულ „ლა“-ს ისე, როგორც ფრანგულ „la“-ს, არაფერი საერთო არა ვქვს რუსულ „ла“-სთან. „ბანკარი“, „მამობრძენი“, „Finder“-ის მაგერ უნდა იყოს: „მანკარი“, „გამობრძენი“, „Finger“.

სწერა: უელისკარში, მაგ., ამბობენ: ჯგირი (კარგი); უნდა იყოს: უელისკარში, მაგ., ამბობენ: ჯგორი (კარგი).

II, B, A, 7-ში და II, C, 2-ში, სადაც ბასია იატას (jota) შესახებ და უნდა ისჯან ქართული ჰ ვეკლგან დასშულისა შეტომათ ლათინური e.

განდა ამისა: 1) მე-6 სვეტში სწერა: „ერთი მასშველა (?) ქრესტომატია“, უნდა იყოს: „ერთი შესამედი ქრესტომატისა“, 2) მე-6 სვეტში (ე. ი. გაზეთის მე-3 ფურცლის პირველ სვეტში) ახსენეს თავში გამტოკაგებულა ციფერი II, რომელიც აღნიშნავს რომ აქედან იქნება მეორე კრიტიკული, ნაწილი. სხვა მრავალ წვრილმან შეტომაებს არ ვასწორებ.

ნიკ. ჯორჯიკია.

ღია წერილი.

„ქუთაისკია ვესტის“ პირველ სექტემბრის ნომერში დაბეჭდილია წერილი ვილაც „ვიბორშჩიკისა“, რომელიც სხვათა შორის ჩემი სახელიც არის მოყვანილი, როგორც სადგუბატო კანდიდატისა. მე არ ვიცი ვინ არის ბ. „ვიბორშჩიკი“. არც ის ვიცი საიდან ამოპკრიფა მანკობა ჩემს შესახებ. ვიტყვი მხოლოდ, რომ ყოველივე მის მიერ ნათქვამი ჩემი კანდიდატურის შეხახებ არის თალითობა და მკითხველ საზოგადოების განზრახ შეცდომაში შეყვანა. ვაცხადებ საყოველთაოდ, რომ ჩემი კანდიდატურის შესახებ პირველად „ქუთაისკია ვესტიდან“ გავიგე და არც ერთხელ და არც ერთის სიტყვით არავისთვის არ მიმიცია მიზეზი ასეთი ფქრისა. მე პირდაპირ გავკვირვებული ვარ, ვის დასქირდა ასეთი ქორის თქმა!

მა ეკალაძე (ციცცაძე).

*) იხ. „სამშობლო“ №154.

(სსსოფლო კაცეთა) ექიმი გაბ. გოკიეჯი

გურიის სახალხო ფოლკორის მასწავლებელთა საკრებულო.

როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გავიგებ, მესამე რაიონის ინსპექტორს განუზრახავს, სექტემბრის პირველ რიცხვებში გურიის სახალხო მასწავლებელთა კრების მოწვევა. კრებულმა მოწვეულ იქნას ქ. ოზურგეთში მ. გენიძის, ხოლო დაბა ჩხატაურში 15—ასეთვე კრება უთუოდ გაიმართება დ. ლანჩხუთშიც. ბევრჯერ შეგვრებილვართ გურიის მასწავლებლები, ბევრი პროცენტები გვითხზავს ჩვენს საქარბოროტო კითხვებზე, მაგრამ ყველა ჩვენი სურვილები, უმეტეს ნაწილათ, სურვილებით რჩებოდა და ჩვენს ნათქვამს ნაყოფი არ გამოუღია. ამის მიზეზები ბევრი იყო, მაგრამ უმეტესათ ამხანაგების გულგრილობა ან არსებული წესები გვიშლიდა ხელს ჩვენ დადგენილებას ოფიციალური ხასიათი მიეღო და სამოსწავლო მთავრობის ყურადღის მისულიყო. სულ სხვა განზრახული კრება. მას სამოსწავლო მთავრობის წარმომადგენელი ინსპექტორი, შეიძლება დირექტორიც, დაესწრება და ასეთ კრებაზე გამოტანილ განაჩენსაც მერტიმნიშვნელობა ექნება. ამიტომ დიდი სიფხობე მართებს კრების წევრებს; მასწავლებლებს, რომ ორიოდ პიროვნების ყურმოქრილი მონები არ გახდნენ.

ამ კრებაზე ბევრი საქარბოროტო კითხვები გვიდგია გადასაჭრელათ და ყველა ამ დღემნიშვნელოვან კითხვებს ჯეროვანი პასუხი უნდა გავცეთ. ამ კრებაზე უნდა ჩაეყაროს საძირკველი სახალხო მასწავლებელთა მომავალი კარშირის საქმეს, ამ კრებაზე უნდა დავსვას საკითხი ჩვენს სკოლებში დღანის დაცვის შესახებ, ამ კრებაზე უნდა ეცადოს ბოლო მოუღოს ზოგიერთი მოხელის თავისუფალ თარეშს, ამ კრებაზე უნდა მოუღოს ბოლო გადაგვარებულთ "შედაგვების" გაიძვრულ საქციელს, უნდა შემუშავებულ იქნას დაახლოებით პროგრამა, ამოირჩეს შესაფერი სახელმძღვანელო და სხვა. ერთი სიტყვით, კრებას ბევრი რამ აქვს გასაკეთებელი. ამიტომ საჭიროა კრებას მომზადებული შევხვდეთ, რომ იქ, როგორც წინათ ვსთქვი, სხვისი ხელით სათრევი არ არ შევიქნეთ და ჩვენ თავს ჩვენვე გაუძღვეთ. თითოულ კითხვის შესახებ წინასწარი გამომუშავებული შეხედულებები უნდა ვიქნაოთ, რომ ამით კითხვის ზემოთადა გადაჭრას ავსცდეთ.

ურიგო არ იქნებოდა, რომ მასწავლებლები წინასწარ მოლაპარაკებას გამართავდნენ და მუშაობის გეგმას შეადგენდნენ. ასეთ წინასწარ მოლაპარაკებით შეიძლება შრომა განაწილებულ იქნას ამხანაგებთა შორის და, რომ კრებაზე ერთისა და იმავე გამეორებით დრო არ დაეკარგოს, ამხანაგებმა დივალონ სხვა და სხვა კითხვის გაშუქება. ასეთი შრომის განაწილებით დროსაც მოვიგებთ და თავის დაცვაც მერტი საბუთიანი იქნება.

დეე, გაიგონ რომ ჩვენ ვერ უღალატებთ საღს პედაგოგიურ პრინციპებს, არ ავცდებით ქეშარიტ ვზას. მოვითხოვთ 81 წ. პროგრამის

(თუ სხვას არა) ცხოვრებაში გატარება, მოვითხოვთ ქართული ენის დაცვა ჩვენს სკოლებში, მოვითხოვთ დაარსება მასწავლებელთა კავშირისა, რაც აუცილებელი საჭიროა განსაკუთრებით ჩვენთვის ქართველი მასწავლებლებისათვის, აღვიაროთ ხუმაღლა "თუ საძირკველი დანარეულია, მაშინ კვლეების აშენებისთვის ყოველი შრომა დაკარგულია" და ჩვენ ყოველივე საგნის სწავლებას დედა ენაზე ავაგებთ, დედაენას დაუმორჩილებთ.

ღრმათ გვწამდეს "რა ენა წახდეს ერთი დავცეს..." დევიზით გვეწოდეს, სამშობლოს დედის ძეძუი არ გაიცვლება სხვაზედა...

დაუკრტო სკოლის კარები იმ სახელმძღვანელოებს, რომლებმაც უნდა მიჩვიონ ჩვენი ბავშვები უცხო ენაზე აზროვნებას. ვერ მივიღებთ უფარგის ახ. ლგამოჩეკლ სახელმძღვანელოებს. ვერც ვერავინ შესძლებს ძალათ თავზე მოგვახვიოს ასეთები, მხოლოდ საჭიროა ჩვენი სიფხობე. მაშ მოვემზადოთ მომავალი კრებისათვის გამოვიყენოთ ის ჩვენდა სასარგებლო!

წუ გაეჭრებთ გულხელდაკრევილი. ს. ბ.—ძმ.

ქმ უ რ ი ს ა ლ ა მ ი .

ქართულ. მაჰმადიან სახულიძე. რკ პირთ, მოლა ხაფიზ-მფინდი მისეში-ქის წარილის გამო. (სახ. ფურც. № 353).

იმაზიდ მეტი უბედურება და თავზარ დამცემი, ჩემის ფიქრით, მშობელი დედისათვის არა უნდა იყოს რა, როდესაც მას გულიდგან ავლევჯენ წვითა და დავით გამოზრდილ შვილს. მის მწუხარებას ოდნავათაც არ აქარწყლებს ეს გარემოება, რომ მის და უნებურათ წართმეულ შვილის გარდა, კიდევაც, რომ რჩებოდეს სამაგიეროები სხვა შვილები. ჩვენი დედა მრავლტანჯული, მაგრამ ძვირფასი სამშობლო საქართველო ხოლო მისი მკვრიდან მონაგლეჯი შვილი კი-ძველი დიდებული მესხეთია თავისი კოპშია და მშვენიერი მხარეებით: აქარა, შავშეთი, ერუშეთი, ქობულეთი, ლივანა და ჭანეთ ლაზისტანით.

აიღეთ პატარა საქართველოს რუქა და დააკვირდით მისს ამ ძალით ჩამონაგლეჯ კუთხეს და მსწრაფლ დარწმუნდებით, თუ რისთვის ეჭირათ საქართველოს დაუძინებელ მტერთ თავლი ამ სამოთხის მზავს მხარეზე და მუღამ რათა სცილილობდნ მის ხელში ჩაგდებას; და მიაღწია კიდევ საწადელს: ჩაიღო რა ეს მხარე ხელში, მსწრაფლ ან სრულიად მოსპოათასი წლობით დანერგილი ქულტურა ჩვენ სახელოვან მეფეთა და წინაპართაგან შექმნილი, ან და ზოგი მათგანი მიწასთან გაასწორა. მართლა და რალს წარმოადგენს ამ ეამდ დიდებული შოთას, იოანე შავთელის, სარგის თმოგველის და ჩახრუხადის აღმზრდელი მხარე? აგრეთვე დიდებულითა წმიდათა მამათა: როანე და ექვთიმე, გიორგი მთაწმინდელი და დიდი გიორგი ხან-მთიელის მშობელი კუთხე?.. მეტია აქ ამაზედ ლაპარაკი, რადგან პასუხი ყოვლად გულმომწყვედელია და მდგომარეობა უნუგეშო...

აი, ეს ძვირფასი კუთხე, ბატ. ნ. ნიკოლაძის სიტყვის არ იყოს, ავერ

ოცდა ათ წელიწადზე მეტია, რაც ისევ ჩვენს სამშობლოს დაზბრუნდა, მაგრამ, ჩვენ, დანარჩენის ძეგს ჯერაც არასფერი სანუგეშო მათთვის არა გაგვიკეთებია რა. გაკეთებას ვინდა სჩვიოს, რომ ის მარც მთავრებრხებია, რომ ჩვენს ფართო მასისათვის გვეწავლებინა გარეჯა სარწმუნოებისა-ეროვნებისაგან და ეროვნებისა-სარწმუნოებისაგან?.. რომელიც მთავარ მიზეზათ უნდა ჩაითვალოს ჩვენისა და მაჰმადიან ქართველთა შორის გათიშვისა და მიუკარებლობისა!.. ვინ იცის ეს არა სასურველი გარემოება სანამდის გაგრძელდებოდა, რომ მსოფლიო ომის ქარტეხილი ჩვენს სამშობლოსაც არ სწვდებოდა და არ გამოეფხობებოდა?.. დიხს! ძვირფასი აქარის გადამუგვა-განადგურებამ და მის მკვიდრთ აწიოკებამ გონზედ მოგვიყვანა და დახმარების ხელი გავავალოდნა. ამ გარემოებამ თვალი აუხრია, როგორც განადგურებულ აქარებს, ისე დანარჩენ ქართველ მაჰმადიანებსაც და დაანახვა, რომ მიუხედავათ სარწმუნოების სხვა და სხვაობისა, ჩვენ ერთი ღვიძლი ძმები ვართ, რასაც სიხარულით უნდა შევიგებოთ ყოველი ქართველი განუჩევლათ წოდებისა და სარწმუნოებისა...

დიხს! მხიარულება გვმართებს, ძვირფასო ქართველნო, რომ დინის დაშორებულმა ძმებმა ვიპოვეთ და ვიცანით ერთმანეთი, რომლის გამტკაცებსაც ყველა ჩვენთაგანმა უნდა შეუწყოს ხელი.

რანაირი საფუძველი უნდა დაედვას ამ გამტკაცებას? აი საკითხი, რომელიც უნდა ანტერესდეს ყოველ ქართველ მამულისშვილს, განუჩევლად სარწმუნოებისა. ამის შესახებ მშვენიერი აზრი იყო გამოთქმული ჩვენი დამახასიათებელი მსახიობის ბატ. ვალერიან გუნიას მიერ "სახალხო ფურცელში" (№ 351), რომელსაც ჩვენის მხრივ უნდა დაუმატოთ შემდეგი: უწინარეს ყოვლისა დაახლოვება ამ საშასი წლის განმავლობაში გათიშული ორ ღვიძლ ძმებისა: ქრისტიან და მაჰმადიან ქართველთა უნდა მოხდეს ორივეს მხრივ სამღვდლო-სასულიერო პირთაგან. ქართველი სამღვდლოება ძმურის სიყვარულით და სასაოებით უნდა გადაეხვიოს და ეამბოროს მაჰმადიან ქართველთა სასულიერო პირთ-მოლა-ხოჯებს და ამით ნათლად ავტომობინოს მათ, რომ, მიუხედავათ სარწმუნოების სხვა დასხვაობისა, ისინი ერთს ერს ემსახურებიან და ერთი სისხლისა და ხორცისაგან არიან გამოსული. უნდა მოეწყოს ორი მხრის საერო წოდებასთან ერთათ სასულიერო პირთა ექსკურსები, რათა ორივე მხრის სასულიერო პირთ შემოხვევა მიეცეს ერთმანეთთან დაახლოვებისა და ჩვენი წარსულის, თუ აწმყო-მღგომარეობის დაწვრილებით გაცნობისა. არამცა და არამც კრიტიკა-ხმა არ უნდა იქმნას დაძრული ჩვენი ძმების-მაჰმადიანების ქრისტეს მოძღვრებაზედ დაბრუნებაზეთ, ამ სიტყვების ფართო მნიშვნელობით, და თუ რისთვის, ამ ეამდ მაინც, ამას ივითონ

უნდა ხვდებოდეს ყოველი ქუთათა მყოფელი ქართველი ორივე მხრისა. არც ერთმა ქართველმა სამღვდლო პირმა არ უნდა გახედოს მაჰმადიან ქართველებში სამისიონერო ზრით წასვლა, თუ არა საღმისი და კეთილი გრძობისა, როგორც ზვეთაც მოვიხსენიეთ, ვინაიდან სამისიონერო წაქეზებას ამ შემთხვევაში გარეშეს მიერ, რალაც არა სისიამოვნო სუნი უდის ორ ღვიძლ ძმათა შორის...

სამღვდლების ამ ცდას უნდა მოჰყვეს ორივე მხრის სახალხო მასწავლებლების ურთ-ერთ შორის მტკიცე ერთობის ქსელის გაბმა, რაიცა ყველაზედ მტად უნდა გამოიხატოს ზებირ-სიტყვაობის და ძველ გადმოცემათა შეკრება და მათი გამოცემათა და ამ გამოცემათართავე მხარეებში ფართოდ გავრცელება, რაიცა ერთი ათათ უფრო შეაკავშირებს აწმყოს წარსულთან ორივე მხრის ქართველთა გონებაში, ვიდრე მშრალი ლექსების კითხვები და მათი მოსმენა.

მღვ. ვლადიმერ მაჭაბაშვილი.

ბ რ ი კ ლ ის ვ ა ლ ი დ ა ნ .

რამოდენიმე ქართველი ჯარისკაცი ბრძოლის ველიდან დასასვენებლად მოვიდოდით. დამის სამი საათი იქნებოდა, რომ ჩვენ ერთ ტყესთან მოველით.

აი, ამ ტყეში ვაპირებდით დასვენებას მთელი პოლკი ერთად ვიყავით ჩვენ. ქართველმა ჯარისკაცებმა თავი ერთად შევიყარეთ, გაწილეთ დიდი ცუცხლი და თითოულ ჩვენგანი თავის გაქარვებას მოჰყვა.

ეს არის თენდება კიდეც. დამის ნამი, ისევ მიწაზედ გართმულ ბალახებში ციმციმებდა იქვე ბუჩქნარის ნაპირას ტყის ყვავილები ერთმანეთს გულში ჩაჰკრო.

მუშაობს ხრამილის მადნეული წყლის ქმ. შორსულაქევიანის სამაჰრნალო.

— ა ბ ა ნ ო . —

ახანა მდებარეობს მადნეული შეშუქული მთის ჭარზე და, როგორც ნამდვილ გამოირვეს, კურნავს მრავალ სხვადასხვაგვარ ავთმყოფობას: ქარებს (რევმატიზმს) სხვადასხვაგვარ მუწუკს, სეჰაწვადატებს, ნერვების სისუსტეს, ჩაელოდ ციკუსს (მალარას), კუჭის ტრაეიას, ვენერულ ავთმყოფობას, ეგზემას, სისინგეს და სხვა. წყალი შიადება ცივი და თბილიც. ხრესილში იმყოფება მუღმევი ექიმმა, სადაც მსურველს შეუძლია მამართოს დარბევისათვის, არის სუფთა საკუთარი ვანები, სუფთა ბისა და სსმელ-საშუქეა. ფასები უფაველიეზე ძლიერ ზომიერია. ახანა მდებარეობს სადგურ "სერნის ფადში". ხრესილში სადგურია მატარებლის გასახერებათ. სადგურდან 150 სუქნას ახანამდო. ქუთაისის სადგურზე შოთხოვეთ ბადეთეია სადგურ ხრესილის "სტანდა სერნის ფადის". ქუთაისიდან მატარებელი გადის დიდის შეიდის ნახევარზე, დაბრუნდება სადამობით.

თ. მთავრიშვილის და აახ.

წიგნისა და საკანცელარიო მალაზიას ამა 1915/16 სასწავლო წლ. დაგზადებული ამაჰს შოხმელნაირი

ქართული და რუსული ღვინეები,

გეოგრაფიული ატლასები და კარტები და აგრეთვე საკანცელარიო წიგნები: რვეულები, კალმები, კარანდაშები, კალმის ტარები, საწერი და ფოშტის ქაღალდი და სხვა მრავალი საჭირო საკანცელარიო წიგნები. აქვე იყიდება საშაფვილო და სახალხო წიგნები, შველა ახალი ქართული და რუსული ლიტერატურული ნაწარმოები და სხვ. თვ.